

JEL Classification: C10, L90, O18

Кічурчак Маріанна, д.е.н., професор
 Львівський національний університет імені Івана Франка
<https://orcid.org/0000-0002-1927-5704>
Marianna.Kichurchak@lnu.edu.ua

Kichurchak Marianna., Doctor of Economic Sciences, Professor
 Ivan Franko National University of Lviv
<https://orcid.org/0000-0002-1927-5704>
Marianna.Kichurchak@lnu.edu.ua

ВПЛИВ СЕКТОРУ ІНФОРМАЦІЇ ТА КОМУНІКАЦІЇ НА ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК І ПОСТ-ВОЄННУ ВІДБУДОВУ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Процеси цифровізації домогосподарств, фірм та державних інституцій сприяють швидкому розвитку сектору інформації та комунікації (СІК), поліпшуючи позиції креативних індустрій на регіональному рівні та прискорюючи структурні зміни в національній економіці. Метою статті є з'ясування головних тенденцій економічного і соціального розвитку СІК у розрізі регіонів для визначення його ролі у пост-воєнній відбудові креативних індустрій в економіці України. Використано наступні наукові методи: індукція та дедукція, порівняльний і просторовий аналіз, багатофакторний регресійно-кореляційний аналіз. Встановлено, що у 2014–2020 рр. у регіонах України за показниками доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів господарювання, кількістю діючих суб'єктів господарювання та обсягами реалізованої продукції позиції СІК посилювалися, що сприятливо позначилося на розвитку креативних індустрій. Визначено, що існує просторова диференціація у соціально-економічному розвитку СІК, підґрунтям якої є особливості формування людського потенціалу та регіональної галузевої спеціалізації. Розкрито, що війна в Україні негативно вплинула на функціонування СІК як компоненти креативних індустрій через ускладнення логістики, дефіцит електроенергії, інтенсивність бойових дій та ракетні удари. За допомогою методології багатофакторного регресійно-кореляційного аналізу специфіковано такі чинники розвитку СІК на регіональному рівні, як обсяг інвестування за ВРП, умови експорту послуг для цього сектору і демографічна ситуація. Аргументовано, що СІК може пристосовуватися до діяльності в умовах воєнного стану, посилюючи свій вплив на розвиток креативних індустрій в Україні і формуючи сприятливі соціальні та економічні передумови для відновлення економічного зростання в цих індустріях після завершення війни. Результати дослідження можуть бути корисними при обґрунтуванні доцільності використання низки заходів із стимулювання розвитку СІК для активізації його участі в пост-воєнній відбудові креативних індустрій в регіонах України: поліпшення демографічної ситуації через формування сприятливих соціальних умов для повернення населення, удосконалення інвестиційного клімату та сприяння експорту послуг.

Ключові слова: креативні індустрії; сектор інформації та комунікації; інформаційно-комунікаційні технології; просторовий розвиток; регіони України; цифровізація; пост-воєнна відбудова.

IMPACT OF THE INFORMATION AND COMMUNICATION SECTOR ON SPATIAL DEVELOPMENT AND POST-WAR RECOVERY OF CREATIVE INDUSTRIES IN UKRAINE'S ECONOMY

The processes of digitalization concerning households, firms and state institutions facilitate to the rapid development of the information and communication sector (ICS) enhancing the position of creative industries at the regional level and fostering structural changes in the national economy. The purpose of the article is to explore chief trends in the economic and social development of the ICS by region in order to determine its role in the post-war recovery of creative industries in Ukraine's economy. The following scientific methods were used: induction and deduction, comparative and spatial analysis, multiple regression analysis. The author has revealed that, in 2014–2020, given indicators of value added at factor costs of business entities, the number of active business entities in this sector, the number of persons employed by business entities and turnover, the positions of the ICS have strengthened in the regions of Ukraine, which favourably affected the development of creative industries. It is determined that there is a spatial differentiation in the social and economic development of the ICS, the basis of which is the peculiarities in formation of human potential and sectoral specialization by region. It is specified that the war in Ukraine has negatively affected the growth in the ICS as components of creative industries due to

logistics complications, electricity shortages, intensity of hostilities and missile strikes. Based on the methodology of multiple regression analysis, the following factors concerning the development of the ICS at the regional level are defined: the volume of investment by GRP, conditions for export of services in this sector and the demographic situation. It is highlighted that the ICS is able to adapt to activities under martial law, increasing its influence on the development of creative industries in Ukraine and forming favourable social and economic prerequisites to resume economic growth in these industries after the end of the war. The research findings will be beneficial to substantiate the feasibility of using a number of measures to stimulate the development of the ICS so as to intensify its participation in the post-war reconstruction of creative industries by regions of Ukraine concerning improvement of the demographic situation through the formation of favourable social conditions for the return of the population, enhancement of the investment climate and promotion of export of services.

Key words: *creative industries; information and communication sector; information and communication technologies; spatial development; Ukrainian regions; digitalization; post-war recovery.*

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В економіці України відбувається швидкий розвиток сектору інформації та комунікації (СІК), що зумовлене процесами цифровізації домогосподарств, фірм та державних інституцій. Це впливає на посилення позицій креативних індустрій в національній економіці та сприяє прискоренню структурної модернізації української економіки. Військова агресія росії проти України належить до чинників, які уповільнюють або призупиняють зростання СІК за регіонами країни, проявом чого може бути скорочення ділової активності суб'єктів підприємництва та зниження попиту на товари цього сектору. У свою чергу це негативно впливає на процеси становлення креативних індустрій в національній економіці. Важливо проаналізувати та оцінити особливості економічного і соціального розвитку СІК в Україні, що дасть змогу визначити головні чинники пост-воєнної відбудови креативних індустрій у розрізі регіонів.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Становлення теоретичних і науково-методологічних засад діяльності СІК як складової креативних індустрій та креативної економіки має дискусійний характер. Через здатність інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) забезпечувати конкурентні переваги, пов'язані з ефективністю, функціональністю та інтеграцією обґрунтовано доцільність їхнього застосування для фірм з креативних індустрій (*Sung, 2015*). Науковцями визначено види креативного руйнування ринку праці країн ОЕСР під впливом ІКТ (*Berger, Frey, 2016*). Ученим проаналізовано основні види змін в креативному секторі та визначено напрями його розвитку, зумовлені впливом цифрових технологій (*Kabanda, 2016*). З позиції інноваційності розкрито теоретичні та практичні засади розвитку ІТ-підприємництва в економіці України (*Задорожнюк, 2017*).

Ученими сформовано низку рекомендацій з моніторингу розвитку цифрового простору в Україні під впливом ІКТ для оцінки цифрової якості життя (*Boronos, et al., 2018*). З урахуванням особливостей просторової взаємодії показано головні напрями співпраці між фірмами СІК і креативними індустріями Німеччини для творення інновацій (*Stejskal, et al., 2018*). Ученими ідентифіковано чинники, які є важливими для стимулювання сталого регіонального розвитку через культурні та креативні індустрії і зменшення економічних, культурних, соціальних, територіальних диспропорцій (*Černeckiūtė, et al., 2019*). Науковцями обґрунтовано, що віртуальне підприємництво та його екосистема позитивно впливають на розвиток культурних і креативних індустрій через зростання соціального капіталу (*Chandna, Salimath, 2020*).

З використанням методу головних компонент розкрито короткострокові та довгострокові взаємозв'язки між ІКТ, інноваційними технологіями, глобалізацією та економічним зростанням країн ОЕСР у 1996–2017 рр. (*Kurniawati, 2020*). З погляду удосконалення державної політики залучення інвестицій у СІК охарактеризовано вплив макроекономічних чинників, роль інвестиційної інфраструктури та стан фінансово-інвестиційної забезпеченості господарювання у цьому секторі (*Kutsyk, et al., 2020*). Регіональний аналіз теоретичної виробничої функції, яка інтегрує поняття ІКТ та

креативного класу, виявив існування позитивних впливів на формування людського капіталу (Zhao, et al., 2020). Науковцями проаналізовано ефекти від впровадження інновацій та цифрових технологій на розвиток кластерів у культурних і креативних індустріях Великобританії та Південної Африки (Snowball, et al., 2021). З позиції просторового розвитку креативної економіки оцінено структурні зміни в СІК в країнах ЄС та окреслено головні напрями адаптації цього досвіду до соціально-економічної ситуації в економіці України (Кічурчак, 2022; Kichurchak, 2023). Визначено головні закономірності розвитку креативних індустрій в українській економіці та виявлено головні напрями їхнього залучення для пост-воєнного відновлення країни та забезпечення сталого розвитку (Свтушенко, Арсенкіна, 2022). Проте доцільно проаналізувати та оцінити основні соціально-економічні показники функціонування СІК у 2010–2022 рр. за регіонами України з погляду на його роль у зміцненні позицій креативних індустрій до, під час і після завершення війни в Україні.

Цілі статті. Метою статті є з'ясування головних тенденцій економічного і соціального розвитку СІК у розрізі регіонів для визначення його ролі у пост-воєнній відбудові креативних індустрій в економіці України. Це передбачає використання такого науково-методологічного підходу: порівняння економічного і соціального розвитку СІК як складової креативних індустрій в регіонах України до та під час війни; ідентифікація головних економічних і соціальних чинників, які вплинули на просторовий розвиток цього сектору в Україні до війни за допомогою регресійно-кореляційного аналізу. Це дасть змогу сформулювати низку науково-практичних рекомендацій із стимулювання просторового розвитку СІК та комунікації з позиції відновлення економічного зростання креативних індустрій в Україні після завершення війни.

Методологія та методи дослідження. Для виявлення та оцінки головних трендів просторового розвитку СІК в Україні будемо використовувати європейську номенклатуру видів економічної діяльності NACE Rev. 2a (Eurostat, 2023) та національну класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД, 2023) для секції “Інформація та телекомунікації”, до яких належать видавнича діяльність (розділ 58), виробництво фільмів і видання звукозаписів (розділ 59), діяльність у сфері радіомовлення і телебачення (розділ 60), діяльність у сфері телекомунікацій (розділ 61), діяльність у сфері інформаційних технологій (розділ 62) та надання інших інформаційних послуг (розділ 63). Звернемо увагу на особливості перекладу цієї секції на українську мову під назвою “Інформація та телекомунікації”, хоча англійською мовою її позначають як “Information and Communication”. З огляду на специфіку перекладу цієї секції на українську мову будемо використовувати англійський відповідник назви – інформація та комунікації. В Україні затверджено перелік видів економічної діяльності, які визначають креативні індустрії (Про затвердження видів економічної діяльності..., 2019), згідно з ним СІК, крім діяльності у сфері телекомунікацій доцільно зарахувати до них. На нашу думку, її доцільно зарахувати до інфраструктури СІК, яка підтримує функціонування та розвиток креативних індустрій.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У 2014–2020 рр. просторові показники соціального і економічного розвитку СІК демонстрували тенденцію до зростання в усіх регіонах України (табл. 1). Це означає, що у ці роки відбулися структурні зміни в економіці регіонів нашої країни, орієнтовані на виробництво продукції з високим вмістом доданої вартості, формування інноваційної зайнятості та посилення конкурентоспроможності національної економіки. Додатково це свідчить про те, що економічне зростання у СІК стає важливим для подальшого розвитку креативних індустрій вже й на регіональному рівні. Відзначимо, що цей процес неоднорідний, бо існують просторові відмінності, зумовлені особливостями формування галузевої структури економіки регіонів України, специфікою нагромадження людського капіталу, функціонування логістичної та цифрової інфраструктури.

Таблиця 1. Основні показники розвитку СІК за регіонами України у 2014–2020 рр.*

Регіон	Додана вартість за витратами виробництва СГ, % до загального обсягу				Кількість діючих СГ за видами економічної діяльності, % до загальної кількості				Кількість зайнятих працівників у СГ, % до загального обсягу				Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) СГ, % до загального обсягу				Питома вага підприємств, які отримали збиток, % до загальної кількості підприємств			
	2014	2018	2019	2020	2014	2018	2019	2020	2014	2018	2019	2020	2014	2018	2019	2020	2014	2018	2019	2020
Україна	3,93	4,93	5,16	5,65	5,92	9,49	10,62	11,87	3,48	3,89	4,11	4,29	2,37	2,75	3,18	3,57	35,2	29,6	28,5	28,9
області																				
Вінницька	0,03	0,06	0,07	0,08	0,20	0,27	0,30	0,33	0,07	0,08	0,09	0,10	0,03	0,05	0,06	0,08	35,7	28,6	26,5	25,5
Волинська	0,01	0,02	0,02	0,02	0,07	0,09	0,11	0,13	0,03	0,03	0,04	0,04	0,01	0,01	0,01	0,02	39,2	32,4	28,1	31,1
Дніпропетровська	0,07	0,18	0,17	0,20	0,48	0,78	0,86	0,95	0,18	0,25	0,26	0,27	0,07	0,13	0,15	0,17	35,6	27,0	24,3	28,8
Донецька	0,108	0,15	0,12	0,11	0,18	0,19	0,20	0,22	0,09	0,08	0,10	0,10	0,04	0,04	0,5	0,05	38,7	26,5	24,7	25,2
Житомирська	0,02	0,03	0,03	0,04	0,11	0,17	0,19	0,21	0,05	0,06	0,06	0,07	0,02	0,02	0,03	0,03	30,3	28,7	19,1	21,7
Закарпатська	0,01	0,02	0,02	0,02	0,07	0,10	0,10	0,12	0,03	0,03	0,03	0,04	0,01	0,01	0,02	0,02	21,5	28,9	26,2	21,1
Запорізька	0,03	0,05	0,06	0,08	0,21	0,32	0,35	0,40	0,09	0,10	0,12	0,12	0,03	0,04	0,05	0,06	30,2	27,8	27,0	29,3
Івано-Франківська	0,01	0,03	0,03	0,03	0,08	0,16	0,19	0,21	0,03	0,05	0,06	0,06	0,01	0,02	0,03	0,03	18,4	18,3	16,8	24,1
Київська	0,04	0,10	0,12	0,13	0,25	0,49	0,57	0,65	0,08	0,14	0,16	0,18	0,04	0,08	0,10	0,12	35,5	26,0	26,5	23,6
Кіровоградська	0,01	0,02	0,02	0,02	0,05	0,10	0,11	0,13	0,03	0,04	0,04	0,04	0,01	0,01	0,02	0,02	24,3	23,7	24,5	27,7
Луганська	0,01	0,01	0,01	0,01	0,07	0,06	0,07	0,07	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	30,9	20,7	19,8	20,0
Львівська	0,10	0,21	0,22	0,26	0,57	0,91	1,04	1,17	0,23	0,26	0,29	0,32	0,09	0,19	0,23	0,26	34,4	28,5	29,7	24,0
Миколаївська	0,02	0,04	0,04	0,04	0,18	0,27	0,27	0,29	0,05	0,07	0,07	0,08	0,02	0,03	0,03	0,04	32,2	23,7	21,6	26,7
Одеська	0,07	0,12	0,11	0,12	0,31	0,47	0,52	0,60	0,15	0,17	0,17	0,19	0,07	0,08	0,09	0,10	30,1	29,2	27,8	32,1
Полтавська	0,01	0,03	0,04	0,05	0,11	0,19	0,21	0,25	0,04	0,06	0,07	0,08	0,01	0,03	0,03	0,04	30,3	25,5	21,1	25,4
Рівненська	0,01	0,02	0,02	0,03	0,07	0,12	0,14	0,16	0,03	0,04	0,05	0,05	0,01	0,01	0,02	0,02	34,7	29,8	30,2	25,6
Сумська	0,01	0,02	0,02	0,03	0,08	0,13	0,15	0,17	0,03	0,04	0,05	0,05	0,01	0,02	0,02	0,02	26,8	28,3	28,0	28,0
Тернопільська	0,02	0,02	0,02	0,03	0,06	0,11	0,12	0,14	0,03	0,04	0,04	0,04	0,01	0,02	0,02	0,02	21,4	26,3	25,0	30,7
Харківська	0,15	0,29	0,30	0,37	0,88	1,28	1,43	1,56	0,30	0,38	0,40	0,43	0,13	0,22	0,26	0,30	35,4	26,8	28,0	28,6
Херсонська	0,01	0,02	0,02	0,03	0,09	0,12	0,14	0,15	0,03	0,04	0,04	0,04	0,01	0,01	0,02	0,02	33,9	26,5	26,0	21,0
Хмельницька	0,01	0,02	0,02	0,03	0,07	0,14	0,16	0,18	0,03	0,04	0,05	0,05	0,01	0,02	0,02	0,02	27,6	25,3	20,8	19,7
Черкаська	0,01	0,04	0,05	0,05	0,11	0,23	0,25	0,28	0,040	0,06	0,07	0,08	0,01	0,03	0,04	0,05	34,9	27,1	27,2	27,0
Чернівецька	0,01	0,02	0,02	0,02	0,07	0,10	0,11	0,12	0,03	0,03	0,04	0,04	0,01	0,01	0,02	0,02	31,1	26,1	23,0	28,6
Чернігівська	0,01	0,03	0,03	0,04	0,09	0,15	0,17	0,19	0,04	0,05	0,05	0,05	0,01	0,02	0,03	0,03	28,5	30,3	26,1	22,8
м. Київ	3,17	3,39	3,57	3,82	1,46	2,55	2,84	3,18	1,77	1,71	1,76	1,76	1,72	1,62	1,86	2,01	38,8	32,8	31,6	31,6

* обчислено автором на основі (Державна служба статистики України, 2023); ** СГ – суб’єктів господарювання.

В аналізований період ділова активність суб’єктів господарювання у СІК була головно сконцентрована у м. Київ (табл. 1). У 2014–2020 рр. поступово відбулися зміни на користь регіонів України. Якщо у 2014 р. у м. Києві СІК створював 80 % доданої вартості за витратами виробництва суб’єктів господарювання, на реалізовану продукцію припадало 72,4 % до загального обсягу, то у 2020 р. – вже 67 % і 56,3 %, відповідно. Кількість діючих суб’єктів господарювання цього сектору в м. Києві у ці роки залишали практично без змін – 24–26 % до загальної кількості, кількість зайнятих змінили, бо у 2014 р. – 50,9 % до загальної кількості, у 2020 р. – вже 40,9 % (згідно з даними табл. 1). Особливістю є те, що питома вага підприємств у СІК, які отримали збитки, залишилася практично на тому ж рівні, хоча існують незначні регіональні відмінності. Зокрема, у 2014–2020 рр. найнижчою була частка збиткових підприємств у СІК в Івано-Франківській, Луганській та Хмельницькій областях. Відносна стабільність частки підприємств у СІК, які отримали збитки, за регіонами України пов’язана з використанням різних схем мінімізації із сплати податків та високою конкуренцією. Згідно з цим нерівномірність соціально-економічного розвитку СІК за регіонами України призводить до існування просторової диференціації у формуванні креативних індустрій. З довгострокового погляду у СІК формуються умови, які сприяють посиленню відмінностей між креативними індустріями на регіональному рівні в Україні.

У 2014–2020 рр. провідні позиції за доданою вартістю за витратами виробництва суб’єктів господарювання у СІК займали Харківська, Львівська, Дніпропетровська,

Донецька, Київська та Одеська області, за кількістю діючих суб'єктів господарювання – Харківська, Львівська, Дніпропетровська, Київська, Одеська та Запорізька області, за кількістю зайнятих працівників у суб'єктів господарювання – Харківська, Львівська, Дніпропетровська, Одеська, Київська та Запорізька області, за обсягами реалізованої продукції – Харківська, Львівська, Дніпропетровська, Київська, Одеська та Вінницька області (табл. 1). Лідерство цих областей України за показниками соціально-економічного розвитку СІК пов'язане з процесами становлення ІТ-кластерів, бо діяльність у комп'ютерному програмуванні, консультуванні та пов'язаної з ними діяльності, наданні інформаційних послуг є одним із чинників їхнього заснування.

Для креативних індустрій це означає, що ці регіони будуть формувати соціальні та економічні передумови для їхнього подальшого розвитку. Однак на регіональному рівні воєнні дії країни-агресора сформували істотні ризики для розвитку СІК як компоненти креативних індустрій України. Згідно з даними опитування у 2022 р. 33 % бізнесу у мистецтві, спорті, розвагах і відпочинку повністю зупинили роботу, 6 % – в ІТ-секторі, 11 % у телекомунікаціях; прогноз оборотів бізнесу на 2023 р. виявив, що у мистецтві, спорті, розвагах і відпочинку ріст майже на рівні 2022 р. очікують 7 % бізнесів, в ІТ-секторі – 20 %, у телекомунікаціях – 26 % (*Бізнес.Дія, 2023*). Головними причинами обережної позиції українських підприємців з креативних індустрій є те, що важко спрогнозувати тривалість війни та інтенсивність ведення бойових дій, умови звільнення територій. В умовах війни в Україні додатковими ризиками для розвитку СІК як складової креативних індустрій є висока ймовірність погіршення енергопостачання та логістики та забезпечення на безпекою роботи.

Соціально-економічні наслідки війни СІК України головно орієнтовані на скорочення ділової активності у всіх його підсекторах (табл. 2). До наслідків військової агресії в Україні належить і скорочення кількості платників податків в ІТ-галузі у 2,6 раза, у видавничій діяльності – в 1,8 раза, в аудіовізуальній діяльності – в 1,9 раза у першому кварталі 2022 р. (табл. 2). За цей період величина доходу згідно з податковими деклараціями та деклараціями платника єдиного податку скоротилася до 63,4 % порівняно з аналогічним періодом, хоча загальна сума податкових надходжень до зведеного бюджету України зросла в 1,25 раза, відповідно. Згідно з даними платіжного балансу в Україні експорт телекомунікаційних, комп'ютерних та інформаційних послуг у 2022 р. порівняно з 2021 р. зріс на 5,8 % (*Національний банк України, 2022*), що свідчить про швидку адаптацію суб'єктів господарювання до роботи в умовах війни.

Таку позитивну тенденцію забезпечили діяльність в комп'ютерному програмуванні та консультуванні з питань інформатизації. Згідно з даними табл. 2 провідні позиції до і під час війни в Україні у креативних індустріях займала ІТ-сектор. Проте експертні оцінки перспектив розвитку СІК в Україні не є такими сприятливими під час війни. До чинників, які можуть негативно впливати на ІТ-сектор в нашій країні є зменшення кількості іноземних замовників на національному ринку, загальна тенденція до скорочення робочих місць у світових ІТ-компаніях, необхідність бронювання співробітників, обмеження в перетині кордонів (*УНІАН, 2023*).

Для поствоєнної відбудови економіки України позитивом є те, що згідно з даними обстеження релокацію суб'єктів господарювання у регіони з меншими ризиками втрат від війни здійснило у сфері мистецтва, спорту, розваг і відпочинку лише 27 % бізнесів, в ІТ-секторі – 10 %, у телекомунікаціях – 7 % (*Бізнес.Дія, 2023*). Загалом у просторовому розрізі релокацію бізнесу не проводили 84 % підприємств сходу (Донецька, Луганська, Харківська області), 83 % півдня (Дніпропетровська, Запорізька, Одеська, Миколаївська, Херсонська області) і 85 % півночі України (Київ, Житомирська, Сумська, Чернігівська області) (*Бізнес.Дія, 2023*). У контексті зростання ролі СІК у пост-воєнній відбудові саме ІТ-галузь розглядають як таку, що модернізує структуру та активізує розвиток

креативних індустрій в економіці України. Це відбудеться завдяки швидкій адаптивності до несприятливих умов розвитку, інтегрованості ІТ-продукції у різні види економічної діяльності, наявності висококваліфікованих людських ресурсів, впровадженню державних програм з популяризації роботи в ІТ-галузі.

Таблиця 2. Сплата податкових платежів до зведеного бюджету та кількість платників податків – суб'єктів господарювання в окремих видах економічної діяльності у СІК України*

Назва виду економічної діяльності (умовно)	Код виду економічної діяльності	Назва виду економічної діяльності	Час, 1 квітня	Кількість платників податків, фізичних осіб (крім ФОП на ЗСО)**	Величина доходу відповідно до податкових декларацій та декларацій платника єдиного податку, тис. грн (крім ФОП на ЗСО)	Загальна сума податкових надходжень (код 10000000), тис. грн.	
ІТ	58.21	Видання комп'ютерних ігор	2021	922	347875,5	22773,7	
			2022	353	175003,2	24641,9	
	58.29	Видання іншого програмного забезпечення	2021	3467	1303123,4	107665,4	
			2022	1360	658443,4	126663,5	
	62.01	Комп'ютерне програмування	2021	134921	47342634,9	2812673,9	
			2022	50991	33809955,2	3813187,1	
	62.02	Консультавання з питань інформатизації	2021	27291	8966078,1	690320,0	
			2022	10184	4651054,2	903502,3	
		Усього в секторі		2021	166601	57959711,9	3633432,9
				2022	62888	39294456,0	4867994,7
	Частка в усіх креативних індустріях, %		2021	81,12	73,12	51,95	
			2022	76,10	84,53	59,95	
Видавнича діяльність	58.11	Видання книг	2021	545	1414654,3	316253,1	
			2022	407	251737,3	48973,3	
	58.13	Видання газет	2021	541	146033,7	48121,1	
			2022	465	87459,9	18274,0	
	58.14	Видання журналів та інших періодичних видань	2021	458	226663,8	40851,2	
			2022	367	181558,7	38054,6	
	58.19	Інші види видавничої діяльності	2021	543	294826,6	40318,9	
			2022	302	99316,9	33530,2	
		Усього в секторі		2021	4893	1491286,1	219622,9
				2022	2691	773057,9	195208,7
	Частка в усіх креативних індустріях, %		2021	2,38	1,88	3,14	
			2022	3,26	1,66	2,40	
Аудіовізуальна діяльність	59.11	Виробництво кіно- та відеофільмів, телевізійних програм	2021	2957	1989585,2	308121,3	
			2022	1360	417883,3	274529,7	
	59.12	Компонування кіно- та відеофільмів, телевізійних програм	2021	426	134456,4	8329,4	
			2022	164	44140,1	14931,8	
	59.13	Розповсюдження кіно- та відеофільмів, телевізійних програм	2021	60	289348,5	30114,3	
			2022	43	227105,2	32243,9	
	59.14	Демонстрація кінофільмів	2021	81	392042,4	20748,3	
			2022	53	222673,4	39159,2	
	60.20	Діяльність у сфері телевізійного мовлення	2021	400	3554944,0	435747,2	
			2022	363	736473,7	411881,0	
	Усього в секторі		2021	3924	6360376,4	803060,4	
			2022	1983	1648225,8	772745,4	
	Частка в усіх креативних індустріях, %		2021	1,91	8,02	11,48	
			2022	2,40	3,55	9,52	

* складено на основі (Податкові надходження у сфері креативних індустрій в Україні..., 2022);
 **ФОП – фізична особа-підприємець, ЗСО – загальна система оподаткування.

Для того, щоб визначити, які чинники впливали на регіональний розвиток СІК в Україні як компоненти креативних індустрій у 2014–2020 рр. доречно використати інструментарій багатофакторного регресійно-кореляційного аналізу. В якості залежної змінної Y візьмемо обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктами

господарювання у СІК за регіонами, % до загального обсягу; а незалежними змінними будуть: X_1 – капітальні інвестиції, % ВРП; X_2 – структура експорту послуг СІК в регіоні, тис. дол. США на 1 діючого суб'єкта господарювання СІК; X_3 – кількість населення за регіонами, тис. осіб.

Статистичні дані для ідентифікації багатофакторного регресійно-кореляційного рівняння взято для 25 регіонів України за 2014–2020 рр., обсяг вибірки становить 175 одиниць. Згідно з цим одержали таку багатофакторну регресійно-кореляційну функцію (табл. 3). Оцінка основних параметрів рівняння показала, що воно є адекватним за критерієм Фішера та t -тестом Ст'юдента, у ньому відсутня автокореляція першого порядку за критерієм Дарбіна-Уотсона.

Таблиця 3. Багатофакторна регресійна функція і результати регресійно-кореляційного аналізу*

Види змінних	Коефіцієнти	Стандартна похибка**	t -статистика	Інтервал довіри, 95 %		DW, 99 %
				Нижня межа	Верхня межа	
Y -перетин	-0,3197	0,0669	-4,7776	-0,4509	-0,1886	1,972
змінна X_1	0,0156	0,0046	3,4014	0,0066	0,0245	$d_1=1,643$
змінна X_2	0,0264	0,0022	12,1008	0,0221	0,0306	$d_1=1,704$
змінна X_3	0,000063	0,000021	3,0463	0,000022	0,000103	
Регресивна статистика			Дисперсійний аналіз			
R	0,7776		df	SS	MS	F
R^2	0,6046	Регресія	3	11,9793	3,9931	87,1532
Нормалізований R^2	0,5977	Залишок	171	7,8347	0,0458	
Стандартна похибка***	0,2140	Всього	174	19,8140		

* обчислено автором на основі (Державна служба статистики України, 2023); ** – для коефіцієнтів рівняння; *** – для регресійного рівняння.

З імовірністю 60,46 % (Y) можна стверджувати, що структура обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктами господарювання у СІК за регіонами України залежить від загального обсягу інвестицій в регіоні за ВРП (X_1), експорту послуг СІК в регіоні в розрахунку на 1 діючого суб'єкта господарювання у цьому секторі (X_2) і кількості населення у регіоні (табл. 3). Економічна інтерпретація параметрів багатофакторного регресійно-кореляційного рівняння є такою: якщо загальний обсяг інвестицій в регіоні збільшиться на 1 % ВРП, то обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктами господарювання у СІК на регіональному рівні в середньому зросте на 0,0156 %; якщо експорт послуг СІК в регіоні на 1 діючого суб'єкта господарювання підвищити на 1 тис. дол. США, то обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктами господарювання СІК на регіональному рівні в середньому збільшиться на 0,0264 %; якщо кількість населення в регіоні зросте на 1 тис. осіб, то обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктами господарювання у СІК на регіональному рівні в середньому підвищиться на 0,000063 %.

Згідно з результатами регресійно-кореляційного аналізу заходи із сприяння розвитку СІК, що орієнтовані на відновлення інвестицій в економіку регіонів України, поліпшення інвестиційного клімату, стимулювання експорту послуг і створення сприятливих соціальних умов для повернення населення, можуть стати стимулами пост-воєнної відбудови креативних індустрій у просторовому розрізі. З огляду на здатність СІК швидко адаптуватися під час війни завдяки створенню безпечних умов праці, використанню диверсифікованих джерел і приналежності до глобального ринку, він і надалі буде посилювати свій вплив на розвиток креативних індустрій в Україні. Збільшення частки СІК за обсягами реалізованої продукції після перемоги України дасть змогу змінити структуру економіки регіонів на користь виробництва

високотехнологічної продукції, створивши сприятливі передумови для виведення креативних індустрій на траєкторію економічного зростання.

Висновки, обговорення та рекомендації. Отже, до головних закономірностей економічного і соціального розвитку СІК в Україні доречно зарахувати посилення його ролі у поліпшенні галузевої структури економіки регіонів, існування просторової нерівномірності за показниками обсягу реалізованої продукції суб'єктами господарювання, кількості діючих підприємств і зайнятих працівників, доданої вартості за витратами виробництва, поступове зменшення частки підприємств, які отримали збитки. Економічне зростання у СІК у 2010–2020 рр. стало важливим чинником посилення позицій креативних індустрій за регіонами України. Вплив війни на СІК є головно негативним, проявом чого є зниження кількості платників податків та несприятливі прогнози розвитку на 2023 р. Позитивним трендом є те, що у 2022 р. СІК зберіг свої провідні позиції щодо впливу на розвиток українських креативних індустрій. На нашу думку, цей сектор буде виконувати лідерську функцію з відбудови креативних індустрій після завершення війни в Україні.

На підставі специфікованого регресійно-кореляційного рівняння доречно стверджувати, що збільшення частки обсягу реалізованої продукції суб'єктами господарювання у СІК за регіонами України залежить від наявної демографічної ситуації, існуючих умов інвестування та кон'юнктури глобального ринку послуг для цього сектору. Для пост-воєнної відбудови креативних індустрій в регіонах України важливим є впровадження низки заходів, які орієнтовані на стимулювання розвитку СІК. Для посилення впливу СІК на просторовий розвиток креативних індустрій після завершення війни важливо створити сприятливі соціальні умови для повернення населення в Україну та ті регіони, які найбільше постраждали від ведення активних бойових дій, поліпшити інституційне середовище для залучення інвестицій та стимулювати експорт його послуг.

Авторські внески

Концептуалізація: Маріанна Кічурчак.

Зберігання даних: Маріанна Кічурчак.

Формальний аналіз: Маріанна Кічурчак.

Придбання фінансування: Маріанна Кічурчак.

Розслідування: Маріанна Кічурчак.

Методика: Маріанна Кічурчак.

Адміністрація проекту: Маріанна Кічурчак.

Ресурси: Маріанна Кічурчак.

Нагляд: Маріанна Кічурчак.

Підтвердження: Маріанна Кічурчак.

Візуалізація: Маріанна Кічурчак.

Написання: Маріанна Кічурчак.

Список бібліографічного опису:

1. Державна служба статистика України: офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.06.2023)
2. Дослідження стану бізнесу в Україні (березень–квітень, 2023). *Бізнес.Дія: офіційний сайт*. URL: https://business.diia.gov.ua/uploads/6/30910-doslidzenna_stanu_ta_potreb_biznesu_za_rik_povnomasstabnoi_vijni.pdf (дата звернення: 15.06.2023).
3. Свтушенко О.В. & Арсенкіна Д.Д. (2022). Можливості післявоєнного відновлення економіки за допомогою креативних індустрій. *Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія “Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм”*, 16, 64–74. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2022-16-07>.
4. Задорожнюк, Н. (2017). Сучасні тенденції розвитку підприємництва в ІТ-сфері. *Економічний форум*, 3 (1), 162–165.
5. ІТ 2023: що ж насправді відбувається з вітчизняним ринком. (2023). *УНІАН: офіційний сайт*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3692904-it-2023-so-naspravdi-vidbuvaetsa-z-vitciznanim-rinkom.html>.

6. Кічурчак, М. (2022). Структурні зміни в секторі інформації та комунікації в системі креативної економіки країн ЄС: досвід для України. *Економіка і прогнозування*, 3, 115–130. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2022.03.115>.
7. Коди видів економічної діяльності за КВЕД-2005 та КВЕД-2010. (13.06.2023). *Класифікація видів економічної діяльності: офіційний сайт*. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (дата звернення: 13.06.2023).
8. Платіжний баланс України. (2022). Національний банк України: офіційний сайт. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/BOP_u.pdf (дата звернення: 19.06.2023).
9. Податкові надходження у сфері креативних індустрій в Україні: I квартал 2021 vs I квартал 2022 (статистичний огляд). (2022). Київ: Міністерство культури та інформаційної політики в Україні.
10. Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 р. № 265-р. *Верховна Рада України: офіційний сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 14.06.2023).
11. Berger, T. & Frey, C.B. (2016). Structural Transformation in the OECD: Digitalisation, Deindustrialisation and the Future of Work. *OECD Social, Employment and Migration Working Papers*, 193. DOI: <https://doi.org/10.1787/1815199X>.
12. Boronos, V., Plikus, I., Aleksandrov, V. & Antoniuk N. (2018). Digital transformation of Ukraine: challenges of theory and practice in implementation of digital quality of life. *Economic Annals-XXI*, 7–8 (172), 38–43. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V172-07>.
13. Černevičiūtė, J., Strazdas, R., Kregždaitė, R. & Tvaronavičienė M. (2019). Cultural and creative industries for sustainable postindustrial regional development: the case of Lithuania. *Journal of international studies*, 12 (2), 285–298. DOI: **10.14254/2071-8330.2019/12-2/18**.
14. Chandna, V. & Salimath, M.S. (2020). When technology shapes community in the Cultural and Craft Industries: Understanding virtual entrepreneurism in online ecosystems. *Technovation*, 92–93. 102042. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2018.06.005>.
15. Kabanda, P. (2016). Creative Natives in the Digital Age: How Digital Technology Has Revolutionized Creative Work.. *Policy Research Working Paper: The World Bank*, 7683.
16. Kichurchak, M. (2023). Information and communication technologies sector development as a factor of forming creative industries in the European Union countries: experience for Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1 (48), 399–408. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.1.48.2023.3934>.
17. Kurniawati, M.A. (2020). The role of ICT infrastructure, innovation and globalization on economic growth in OECD countries, 1996–2017. *Journal of Science and Technology Policy Management*, 11 (2), 193–215. DOI: <https://doi.org/10.1108/JSTPM-06-2019-0065>.
18. Kutsyk, P., Lupak, R., Kutsyk, V., & Protsykevych, A. (2020). State policy of the investment processes development on the market of IT services: analytical and strategic aspects of implementation in Ukraine. *Economic Annals-XXI*, 3–4 (182), 64–76. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V182-08>.
19. Snowball, J., Tarentaal, D. & Sapsed, J. (2021). Innovation and diversity in the digital cultural and creative industries. *Journal of Cultural Economics*, 45, 705–733. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10824-021-09420-9>.
20. Statistical Classification of Economic Activities in the European Community. (13.06.2023). *Eurostat: official web-site*. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=NACE_REV2&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=18514214&StrLayoutCode=HIERARCHIC (дата звернення: 13.06.2023)
21. Stejskal, J., Hajek, P. & Prokop, V. (2018). Collaboration and innovation models in information and communication creative industries – the case of Germany. *Journal of Information and Communication Technology*, 17 (2), 191–208. DOI: [10.32890/jict2018.17.2.2](https://doi.org/10.32890/jict2018.17.2.2).
22. Sung, T.K. (2015). Application of information technology in creative economy: Manufacturing vs. creative industries. *Technological Forecasting and Social Change*, 96, 111–120. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2015.04.002>.
23. Zhao, K., O'Mahony, M. & Qamar A. (2020). Bridging the gap in creative economy and ICT research: a regional analysis in Europe. *Applied Economics*, 52 (29), 3153–3166. DOI: <https://doi.org/10.1080/00036846.2019.1706718>.

References:

1. State Statistics Service: official web-site. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 10 June 2023)
2. Doslidzhennia stanu biznesu v Ukraini [Research on the state of business in Ukraine]. (March-April, 2023). *Business.Diia: official web-site*. Retrieved from: https://business.diia.gov.ua/uploads/6/30910-doslidzhennia_stanu_ta_potreb_biznesu_za_rik_povnomasstabnoi_vijni.pdf (accessed 15 June 2023). [in Ukrainian]
3. Yevtushenko O. & Arsenkina D. (2022). Mozhlivosti pisliavoiennoho vidnovlennia ekonomiky za dopomohoiu kreatyvnykh industrii [Possibilities of post-war economic recovery using creative industries]. *Visnyk KhNU imeni V.N.Kapazina. Seriya "Mizhnapodni vidnosyn. Ekonomika. Kpainoznavstvo. Tupyzm" – The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: International Relations. Economics. Country Studies. Tourism*, (16), P. 64–74. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2022-16-07>. [in Ukrainian]
4. Zadorozhniuk, N. (2017). Suchasni tendentsii rozvytku pidpriemnytstva v IT-sferi [Modern trends of development in the IT-industry entrepreneurship of Ukraine]. *Ekonomichniy forum – Economic Forum*, 3 (1), 162–165. [in Ukrainian]
5. IT 2023: shcho zh naspravdi vidbuvaetsia z vitchyznianym rynkom [IT 2023: what is really happening with the domestic market] (2023). *UNIAN: official web-site*. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3692904-it-2023-so-naspravdi-vidbuvaetsia-z-vitcznanim-rinkom.html> (accessed 19 June 2023). [in Ukrainian]
6. Kichurchak, M. (2022). Strukturni zmyny v sektori informatsii ta komunikatsii v systemi kreatyvnoi ekonomiky krain YeS: dosvid dlia Ukrainy. [Structural changes in the information and communication sector in the creative economy of the EU countries: experience for Ukraine]. *Ekonomika i prohnozuvannia – Economy and forecasting*, 3, 115–130. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2022.03.115>. [in Ukrainian]

7. Kody vydiv ekonomichnoi diialnosti za KVED-2005 ta KVED-2010. [Codes of types of economic activity according to NACE-2005 and NACE-2010]. (13.06.2023). *Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diialnosti: ofitsiyni sait*. – Classification of economic activities: official web-site. Retrieved from: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (accessed 13 June 2023).
8. Platizhnyi balans Ukrainy [Balance of payments].(2022). *Natsionalnyi bank Ukrainy – National Bank of Ukraine: official web-site*. Retrieved from: https://bank.gov.ua/files/ES/BOP_y.pdf (accessed 19 June 2023). [in Ukrainian]
9. Podatkovi nadkhozhenia u sferi kreatyvnykh industrii v Ukraini: I kvartal 2021 vs I kvartal 2022 (statystychnyi ohliad) [Tax revenues in the field of creative industries in Ukraine: I quarter 2021 vs I quarter 2022 (statistical survey)]. (2022). Kyiv: Ministry of Culture and Information Policy in Ukraine.). [in Ukrainian]
10. On approval of types of economic activities related to creative industries: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, 24.04.2019 No 265-p. *Verkhovna Rada of Ukraine: official web-site*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text>. (accessed 14 June 2023)
11. Berger, T., & Frey, C.B. (2016). Structural Transformation in the OECD: Digitalisation, Deindustrialisation and the Future of Work. *OECD Social, Employment and Migration Working Papers*, 193. DOI: <https://doi.org/10.1787/1815199X>.
12. Boronos, V., Plikus, I., Aleksandrov, V. & Antoniuk, N. (2018). Digital transformation of Ukraine: challenges of theory and practice in implementation of digital quality of life. *Economic Annals-XXI*, 172 (7–8), 38–43. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V172-07>.
13. Černevičiūtė, J., Strazdas, R., Kregždaitė, R. & Tvaronavičienė, M. (2019). Cultural and creative industries for sustainable postindustrial regional development: the case of Lithuania. *Journal of international studies*, 12 (2), 285–298. DOI: **10.14254/2071-8330.2019/12-2/18**.
14. Chandna, V. & Salimath, M.S. (2020). When technology shapes community in the Cultural and Craft Industries: Understanding virtual entrepreneurship in online ecosystems. *Technovation*, 92–93, 102042. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2018.06.005>.
15. Kabanda, P. (2016). Creative Natives in the Digital Age: How Digital Technology Has Revolutionized Creative Work. *Policy Research Working Paper: The World Bank*, 7683.
16. Kichurchak, M. (2023). Information and communication technologies sector development as a factor of forming creative industries in the European Union countries: experience for Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1 (48), 399–408. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.1.48.2023.3934>.
17. Kurniawati, M.A. (2020). The role of ICT infrastructure, innovation and globalization on economic growth in OECD countries, 1996–2017. *Journal of Science and Technology Policy Management*, 11 (2), 193–215. DOI: <https://doi.org/10.1108/JSTPM-06-2019-0065>.
18. Kutsyk, P., Lupak, R., Kutsyk, V., & Protsykevych, A. (2020). State policy of the investment processes development on the market of IT services: analytical and strategic aspects of implementation in Ukraine. *Economic Annals-XXI*, 182 (3–4), 64–76. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V182-08>.
19. Snowball, J., Tarentaal, D. & Sapsed, J. (2021). Innovation and diversity in the digital cultural and creative industries. *Journal of Cultural Economics*, 45, 705–733. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10824-021-09420-9>.
20. Statistical Classification of Economic Activities in the European Community. (13.06.2023). *Eurostat: official web-site*. Retrieved from: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=NACE_REV2&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=18514214&StrLayoutCode=HIERARCHIC (accessed 13 June 2023).
21. Stejskal, J., Hajek, P. & Prokop, V. (2018). Collaboration and innovation models in information and communication creative industries – the case of Germany. *Journal of Information and Communication Technology*, 17 (2), 191–208. DOI: [10.32890/jict2018.17.2.2](https://doi.org/10.32890/jict2018.17.2.2).
22. Sung, T.K. (2015). Application of information technology in creative economy: Manufacturing vs. creative industries. *Technological Forecasting and Social Change*, 96, 111–120. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2015.04.002>.
23. Zhao, K., O'Mahony, M. & Qamar, A. (2020). Bridging the gap in creative economy and ICT research: a regional analysis in Europe. *Applied Economics*, 52 (29), 3153–3166. DOI: <https://doi.org/10.1080/00036846.2019.1706718>.

Дата подання публікації 20.06.2023р.